

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в Elearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Теорія твору і тексту»

Рівень вищої освіти – перший
Спеціальність 061 «Журналістика»
Освітня програма «Журналістика»
Рік навчання **4**, семестр **8**
Форма навчання **денна**
Кількість кредитів ЄКТС **5**
Мова викладання **українська**
Канд. пед. наук Чумак Тетяна Миколаївна
093-644-78-15
tchumak27@ukr.net
<https://elearn.nubip.edu.ua/user/index.php?id=3373>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Теорія твору і тексту» є засвоєння студентами загальної логіки і закономірностей функціонування твору як мультимодальної інформативної одиниці у сфері фахової діяльності; розширення й узагальнення знань про твір як феномен соціальної свідомості та продукт мовної діяльності людини; осмислення жанрової природи, загальних механізмів творення журналістських текстів, специфіки їх сприйняття та розуміння різною аудиторією; вироблення вміння ефективно застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб розширювати, узагальнювати знання у студентів про принципи побудови, особливості створення та специфіку функціонування, сприймання та розуміння журналістських текстів; формувати практичні навички правильно будувати публіцистичні твори, вміло використовувати архітектонічні, мовні та екстралінгвальні засоби для максимального впливу на реципієнтів; допомогти опанувати методами і прийомами художньо-публіцистичної творчості та принципами аналізу журналістських текстів.

Компетентності ОП:

Набуття загальних компетентностей (ЗК):

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Набуття фахових (спеціальних) компетентностей (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

досягти таких програмних результатів навчання (ПР):

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лаборат орні, практич ні, семінар ські)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
8 семестр				
Тема 1 Вступ. Мовна діяльність і	2/4	Розуміти поняття мовна діяльність і творчість. Усвідомлювати теорію твору й	Написання конспектів, доповідей, тестів,	4

творчість.		тексту як науку й навчальну дисципліну. Розрізняти поняття «мовна діяльність» і «мовна творчість». Знати основні види мовної діяльності. Розуміти структуру мовної діяльності. Знати особливості журналістської діяльності та специфіку журналістської творчості.	підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	
Тема 2. Твір і текст у соціокультурно-му просторі	2/4	Розуміти твір як феномен соціальної свідомості. Знати поняття «текст» у сучасній науці та основні напрями теорії тексту. Володіти герменевтичним виміром тексту. Знати особливості структуралістського і постструктуралістського підходів до вивчення тексту. Знати поняття дискурсу. Розуміти масмедійний дискурс та його функції. Знати про розвиток інформаційних технологій у добу глобалізації і еволюція жанрових форм.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	4
Тема 3. Текст як системно-структурна цілісність	2/4	Знати основні категорії тексту. Уміти розрізняти проблеми вивчення текстових категорій. Знати поняття когезія й когеренція тексту, поняття глобальної й локальної когеренції, типи, засоби і види когезії. Уміти розрізняти текстові знаки як засіб зв'язності тексту, єдність змісту і форми тексту. Знати поняття інтертекстуальності та її типи, інтеграція й завершеність тексту, тональні і літературні якості тексту.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	4
Тема 4. Прагматичні характеристики тексту	2/4	Розуміти прагматичні чинники текстотворення. Знати комунікативно-інтенційні аспекти тексту. Розрізняти поняття адресат і адресант та їхні функції. Уміти застосовувати основні одиниці й структурно-прагматичні частини тексту. Розуміти прагматичний потенціал тексту	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного	4

		та прагматичні особливості публіцистичних текстів.	заняття.	
Тема 5. Образна система твору. Емоціологія тексту	2/4	Знати гносеологічні витoki образу. Розуміти систему образів твору. Знати специфіку образів художнього й журналістського творів. Уміти характеризувати образ авторатуру. Знати форми вираження авторської модальності. Розуміти тріаду: творець мовлення – суб'єкт розповіді – образ автора. Знати поняття «образ автора» й «образ стилю»; образ читача. Розуміти особливості взаємодії автора й читача твору. Володіти поняттями образність, експресивність, емоціогенність і емотивність тексту.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	4
Тема 6. Журналістський твір як знакова система	2/4	Знати специфіку журналістського твору. Уміти розрізняти інформаційний продукт у термінах семіотики. Знати типи і різновиди журналістського твору, їхню семантику, синтактику і прагматику. Уміти виокремлювати ознаки добре написаного журналістського твору. Уміти працювати над журналістським твором.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5
Тема 7. Масмедійний текст як феномен сучасної культури	2/4	Розуміти масмедійний текст як продукт сучасних медіакультурних практик та основні його характеристики. Знати способи творення масмедійного тексту: авторський, колегіальний. Знати форми творення масмедійного тексту: одно-, багатовимірні. Розуміти сугестивно-аксіологічну природу масмедійного тексту. Знати особливості його семантичної і комунікативної	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5

		організації.		
Тема 8. Види структур тексту	2/4	Розуміти поняття про структуру тексту. Знати типологічну структура тексту та тематичну структура тексту. Уміти виокремлювати своєрідність зв'язків між елементами в однорідній і неоднорідній тематичних структурах. Розуміти журналістський текст як структурна цілісність. Знати основні принципи структурування журналістського тексту.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5
Тема 9. Жанрово-композиційні особливості журналістського твору	2/4	Знати поняття «жанр», «композиція» у сучасній науковій парадигмі. Розрізняти жанрові різновиди журналістських творів. Знати поняття композиція і архітектоніка твору, сюжет і фабула твору. Знати композиційні особливості художньо-публіцистичних жанрів.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5
Тема 10. Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу	2/4	Знати жанрові різновиди журналістських творів інформаційно-аналітичного дискурсу: аналітична стаття, редакційна стаття, аналітичний огляд, аналітичне інтерв'ю, рецензія. Уміти їх характеризувати. Знати основні правила побудови аналітичної статті, композиційну своєрідність аналітичного інтерв'ю. Знати структурні особливості рецензії.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5
Тема 11. Фактологічна структура журналістського твору	2/4	Розуміти поняття факту як одиниці інформації і як жанр журналістського твору. Знати функції фактів у журналістському творі. Уміти подавати факти в різних жанрах: інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних. Уміти розрізняти факт і фейк. Знати проблеми інтерпретації факту в сучасній журналістиці.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5
Тема 12. Архіте	2/4	Знати елементи архітектоніки й	Написання	5

ктонічна авторська структура твору		архітектонічні засоби. Характеризувати заголовковий комплекс як узагальнення змісту журналістського твору. Знати основні функції заголовку і підзаголовку тексту. Розуміти специфіка передтексту журналістського твору. Характеризувати різновиди ліду. Знати абзац як композиційно-стилістична одиниця та вимоги до абзацного комплексу в тексті. Розуміти закінчення (ендинг) як важливий елемент тексту.	конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	
Тема 13. Інформаційна й комунікативна авторські структури тексту	2/4	Розуміти поняття інформаційна насиченість тексту, інформативність тексту та поняття надлишкової й згорнутої інформації. Знати інформаційну перцептивну структуру тексту. Розуміти зв'язок між інтенційністю і сприйняттям тексту. Знати особливості комунікативної авторської структури тексту. Уміти розрізняти розгорнутий і згорнутий текст. Знати прийоми згортання тексту. Уміти характеризувати стислий текст та виділяти його ознаки. Уміти знаходити приклади порушення мовних норм як засіб стиснення структури та змісту.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5
Тема 14. Структура інтернет-дискурсу	2/4	Знати тенденції розвитку ЗМІ в інформаційному суспільстві. Розуміти поняття інтернет-дискурсу та його функцій. Знати структурну організація інтернет-дискурсу та його жанрові формати. Уміти характеризувати інтерактивність як одну з головних ознак інтернет-медіа. Знати типологічні особливості журналістського твору у мережеских ЗМІ. Знати своєрідність організації гіпертексту інтернет-новин. Уміти виділяти вебкоментар як жанр сучасного медійного	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	5

		дискурсу.	
Тема 15. Жанрово-композиційні особливості мультимодального тексту	2/4	Знати поняття «мультимодальний текст», «полікодовий текст», «креалізований текст». Знати структура мультимодального твору як синергетичний процес та структурно-сміслові особливості мультимодального журналістського твору. Уміти розрізняти вербальну і візуальну складові мультимодального твору. Знати специфіку взаємодії вербальної складової тексту та засобів його візуалізації. Уміти вирізняти плюральність форм мультимодальних засобів когезії та когерентності.	Написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.
Всього за семестр			5
Іспит			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання завдань практичних занять відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник]. Київ :Видавничий центр «Академія», 2019. 344 с.
2. Завадська О.В. Феномен креалізованого тексту: актуальна проблема сучасних лінгвістичних досліджень. *Лінгвістичні дослідження*: Зб. наук.

праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. 2019. Вип. 43. С.131–147.

3. Загнітко А. Лінгвістика тексту: Теорія і практика. [науково-навчальний посібник]. Донецьк : ДонНУ, 2019. 289 с.
4. Загнітко А. Теорія граматики і тексту : монографія [Текст]. Донецьк : Вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2020. 480 с.
5. Кочан І. Лінгвістичний аналіз тексту. Київ : Знання, 2018. 423 с.
6. Михайленко В. М. Теорія твору й тексту: [навч. посібник]. Київ: ПАЛИВОДА, 2019. 256 с.
7. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет : [підручник]. Київ : Києво-Могилянська академія, 2018. 407 с.
 8. Мовленнєві жанри в міжкультурній комунікації : [монографія] / авт. кол. :Р. Помірко, Ф. Бацевич, А. Паславська та ін. Львів : ПАІС, 2020. 280 с.
9. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів : ПАІС, 2019.
10. Павлюк Л. Текст і комунікація: основи дискурсного аналізу. Львів : ПАІС, 2019. 76 с.
11. Павлюк Л. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація. Львів : ПАІС, 2019.168 с.
12. Радзієвська Т. В. Текст як засіб комунікації. Київ : НАГ України; Ін-т української мови, 2018.194 с.

Додаткові:

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології : [навчальний посібник]. Київ: Видавничий центр «Академія», 2020. 248 с.
2. Ділі Дж. Основи семіотики. Львів : Арсенал, 2022. 232 с
 3. Карпа І. Функціональні та прагматичні характеристики електронних текстів віртуальної комунікації [на матеріалі інформаційно-довідкового сервісу Yahoo!Answers] [Текст] : [монографія]. Дрогобич : Вид. від. ДДПУ ім. І. Франка, 2019. 158 с.
4. Пітерс Д. Д. Слова на вітрі : історія ідеї комунікації. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 302 с.
 5. Різун В.В., Мамалига А. І., Феллер М. Д. Нариси про текст : теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Видавн. ц-р «Київський університет», 2018. 335 с.
 6. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище : методологія, архітектоніка, варіативність. Київ : Видавн. ц-р «Київський університет», 2022. 392 с.
 7. Серажим К. С. Сучасні засоби репрезентації тексту (соціокомунікаційний аспект). Світ соціальних комунікацій:наук. журн. Київ : КиМУ, ДонНУ, 2018.Т. 2. С. 116–122.
 8. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / [за ред. М. Зубрицької]. Львів : Літопис, 2022. 832 с.
 9. Яцимірська М. Г. Сучасний медіатекст: словник-довідник. Львів : ПАІС, 2019. 128 с.
 10. Форманова С. В. Інвективи в українській мові : дис. докт. філол. наук : 10.02.01 ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса, 2019. 450 с.

Інформаційні ресурси

11. <http://dspace.nbuiv.gov.ua/> (Наукова електронна бібліотека).
12. <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk> (Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів).
13. <http://www.cir.org>. (Columbia Journalism Review).
14. <http://www.fair.org>. (Fairness and Accuracy in Reporting).
15. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК «Інтер»).
16. <http://www.ifj.org>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
17. <http://www.ji.lviv.ua> (Незалежний культурологічний часопис «І»).
18. <http://www.mediachannel.org>. (Media Channel).
19. <http://mediaed.org>. (Media Education Foundation)
20. <http://www.mediakrytyka.info> («Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).
21. <http://www.presswise.org.uk>. («Press Wise Trust»).
22. <http://www.1plus1.net/> (Офіційний сайт ТРК «1+1»).
23. <http://post.semiotics.ru/> (Сайт семіотики). 24. <http://lamp.semiotics.ru/index.htm> (Семіотико-культурологічний журнал «Зелена лампа»).

- 21.<http://www.presswise.org.uk>. («Press Wise Trust»). 22.<http://www.1plus1.net/> (Офіційний сайт ТРК «1+1»).23.<http://post.semiotics.ru/> (Сайт семіотики).
- 24.<http://lamp.semiotics.ru/index.htm> (Семіотико-культурологічний журнал «Зелена лампа»).